

บทบาทร่วมของบริบทโลกในการสร้างนวนิยายเรื่องเอกของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช  
และ เจน ออสเตน: กรณีศึกษา เรื่อง สี่แผ่นดิน และ เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้  
กาญจนา วิชญาปกรณ์

**The Similar Roles of World Context in the Masterpieces of MR. Kukrit Pramoj  
and Jane Austen: A Case Study of *The Four Reigns* and *Sense and Sensibility***  
Kanchana Witchyapakorn

ภาควิชาภาษาและคติชนวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

Department of Language and Folklore, Faculty of Humanities, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand.

Corresponding author. E-mail address: Kanchanaw@nu.ac.th (K. Witchyapakorn)

Received 30 April 2007; accepted 26 November 2007

The results of this paper were presented in part at The Third Naresuan University Research Conference, Phitsanulok, Thailand during 28–29 September 2007

**บทคัดย่อ**

บทความนี้มุ่งศึกษาบทบาทบริบทโลกจากนวนิยายเรื่อง สี่แผ่นดิน ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และนวนิยายเรื่อง เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ของ เจน ออสเตน ซึ่งพบว่า นวนิยายทั้งสองเรื่องมีบทบาทร่วมของบริบทโลกที่ผู้แต่งใช้กำหนดกลวิธีการนำเสนอ 4 วิธี คือ กลวิธีการนำเสนอ แนวคิดจากชื่อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง กลวิธีการนำเสนอความขัดแย้งของตัวละคร และกลวิธีการนำเสนอเรื่อง ในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สาม อย่างไรก็ตาม ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถนำบทบาทโลกมาสร้างกลวิธีการนำเสนอที่มีลักษณะ สร้างสรรค์เฉพาะตน ซึ่งมีผลให้นวนิยายสี่แผ่นดินมีลักษณะเด่นกว่านวนิยายเรื่อง เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้

คำสำคัญ: บทบาทร่วมของบริบทโลก; กลวิธีการนำเสนอ

**Abstract**

The objective of this article is to study the roles of the world context in *The Four Reigns*, a novel by MR. Kukrit Pramoj and *Sense and Sensibility*, a novel by Jane Austen. The finding shows that the two novels are regarded as masterpieces partly because of the similarity of the roles of world context used by the writers in the 4 literary presentations: the literary presentation of theme from the title, the literary presentation of plot, the literary presentation of contrastive characterization, and the literary presentation of the third person point of view. MR. Kukrit Pramoj, nonetheless, presents the world context in a creatively unique way that renders *The Four Reigns* even more prominent than *Sense and Sensibility*.

**Keywords:** The similar roles of world context; The literary presentation

**บทนำ**

บริบทโลก หมายถึง โลกของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง สี่แผ่นดิน และนวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ที่ได้รับผลกระทบจากบริบท ได้แก่ เหตุการณ์สภาพเหตุการณ์สถานการณ์และสภาวะการณ์ต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ซึ่งผู้ประพันธ์นำมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเขียนนวนิยาย

จากการศึกษานวนิยายเรื่อง สี่แผ่นดิน ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และนวนิยายเรื่อง เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ของ เจน ออสเตน เห็นว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันอย่างเด่นชัด คือ ผู้ประพันธ์ทั้งสองนำบริบทโลกและสังคม มาเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง ควบคู่กับการสร้างตัวละครซึ่งทำได้อย่างโดดเด่น ผู้ประพันธ์สามารถให้ตัวละครเอก ซึ่งเป็นสิ่งสมมุติได้นำเสนอบริบทโลกที่เป็นเรื่องราวและเหตุการณ์จริง ๆ ได้อย่างชัดเจน ผู้อ่านเห็นบริบทโลก และเข้าใจสังคมที่ผู้แต่งนำเสนอผ่านตัวละครเอกฝ่ายหญิงซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่องได้อย่างเด่นชัด ฉะนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาถึงวิธีการที่ผู้ประพันธ์ทั้งสองท่านนำมาใช้ว่า ใช้กลวิธีใดและอย่างไรมานำเสนอบริบทโลกและสังคม

ผ่านตัวละครเอกได้อย่างประทับใจผู้อ่าน

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินค่าความสำเร็จของนวนิยายเอกเรื่อง *สี่แผ่นดิน* ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จากบทบาทของบริบทโลก ที่ปรากฏร่วมกับนวนิยายเรื่อง *เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้* ของ เจน ออสเตน ด้วยมีความคิดว่า บริบทโลกซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง ทำให้นวนิยายสี่แผ่นดินประสบความสำเร็จ และมีความโดดเด่นทั้งคุณค่าทางวรรณศิลป์ และคุณค่าทางปัญญา จนสมควรได้รับยกย่องเป็นวรรณกรรมเอกอย่างยิ่ง

### วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ

สำหรับข้อมูลที่นำมาศึกษานี้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นวนิยายเรื่อง *สี่แผ่นดิน* ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และนวนิยายเรื่อง *เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้* ของ เจน ออสเตน โดยมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายทั้งสองเรื่อง ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอนวนิยายเพื่อประกอบการวิเคราะห์สนับสนุน

### ผลการศึกษา

แม้นวนิยายสี่แผ่นดินของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และนวนิยาย *เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้* ของ เจน ออสเตน จะกำเนิดต่างถิ่นต่างที่ต่างเวลา และ เพศของผู้ประพันธ์แตกต่างกัน แต่นวนิยายทั้งสองเรื่องก็มีลักษณะโดดเด่นร่วมกัน คือ นางเอกของเรื่องเป็นตัวละครเอกของนวนิยายที่ตราตรึงใจผู้อ่านและผู้ชมทุกยุคทุกสมัย ทั้งในฐานะนวนิยาย และในฐานะวรรณกรรมการแสดง ทั้งนี้เพราะความสามารถจากการใช้บริบทโลกเป็นบทบาทสำคัญกำหนดกรอบกลวิธีการนำเสนอลักษณะนิสัยใจคอของตัวละครเอกได้อย่างจับใจดังนี้

#### บทบาทร่วมของบริบทโลกกำหนดกรอบกลวิธีการนำเสนอแนวคิดจากชื่อเรื่อง

เจน ออสเตน นำความเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมของคตินิยม 2 คติ คือ คลาสสิกกับโรแมนติก ในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ถึงต้นศตวรรษที่ 19 มาเป็นแนวคิดของเรื่อง ผู้ประพันธ์นำเสนอแนวคิดจากชื่อเรื่อง *เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้* แสดงความแตกต่างและความขัดแย้งของคตินิยมทั้งสองคิดว่าส่งผลกระทบต่อลักษณะนิสัยของตัวละครเอกฝ่ายหญิงสองตัว คือ เอลินอร์ กับ แมรีแอนน์

เอลินอร์เป็นตัวแทนของคตินิยมคลาสสิกที่เน้นสติเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่แวดล้อมตัว (sense) ขณะที่แมรีแอนน์เป็นตัวแทนของคตินิยมโรแมนติกที่เน้นการใช้อารมณ์ความรู้สึกในการตัดสินใจและเหตุการณ์แวดล้อมตัว (sensitivity) ตัวละครเอกทั้งสองตัวจะมีปฏิกิริยาตามลักษณะของคตินิยมดังกล่าวต่อบริบทโลกที่มากกระทบที่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทัศนมุมมองและการแสดงออกในเรื่องความรัก เช่น เมื่อเอลินอร์ทราบความจริงว่าเอ็ดเวิร์ดแอบหมั้นกับ ลูซี สติลล์ เป็นเวลาสี่ปี ปฏิกิริยาภายนอกของเอลินอร์ดูสงบ เพราะรู้จักเก็บใจความซอกแซกใจอย่างเงียบๆ เอลินอร์ตอบคำถามของ ลูซี สติลล์ ด้วยน้ำเสียงปกติ "I did," said Elinor, with a composure of voice under which was concealed an emotion and distress beyond anything she had ever felt before. She was mortified, shocked, confounded. (Austen, 1996)

เจน ออสเตน บรรยายให้ผู้อ่านเห็นและรับรู้อารมณ์ความรู้สึกภายในที่แท้จริงของเอลินอร์ซึ่งตัดกับภาพภายนอกที่เรียบเฉยสงบสติจน ลูซี สติลล์ สังเกตไม่ได้ ปฏิกิริยาดังกล่าวของเอลินอร์ตรงข้ามกับปฏิกิริยาของแมรีแอนน์ แมรีแอนน์แสดงอารมณ์ความรู้สึกที่เสียใจสุดขีด เมื่อวิลโลบีคนรักต้องจากไปลอนดอนอย่างกะทันหัน

She was awake the whole night, and she wept the greatest part of it. She got up with headache, was unable to talk, and unwilling to take any nourishment; giving pain every moment to her mother and sisters, and forbidding all attempt at consolation from either. Her sensibility was potent enough. (Austen, 1996)

ปฏิกิริยาของแมรีแอนน์เป็นการแสดงอารมณ์ทุกซอกเต็มที่ และแสดงปฏิกิริยาทางกายประกอบซึ่ง เจน ออสเตน สื่อให้ผู้อ่านและตัวละครแวดล้อมรับรู้ตรงกันและเห็นลักษณะที่ตรงข้ามของตัวละครทั้งสองตัว

ชัดเจนขึ้น ลักษณะนิสัยของตัวละครเอกฝ่ายหญิงนั้นสอดคล้องกับแนวคิดที่ปรากฏจากชื่อเรื่อง การให้ตัวละครเอกเป็นจุดศูนย์กลางในการนำเสนอแนวคิดของเรื่องนี่ยังเสริมแนวคิดจากชื่อเรื่องให้เด่นชัดยิ่งขึ้น นับเป็นความสามารถของ เจน ออสเตน ที่นำบริบทโลกมาเป็นกลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง เพราะเป็นการแสดงแนวคิดอย่างชัดเจนประการหนึ่ง จึงมีนักวิจารณ์กล่าวว่า เจน ออสเตน เป็นได้ทั้งนักเขียนนวนิยายโรแมนติกและคลาสสิกสมัยใหม่ (Kelly, 1990) นอกจากนี้ เวสเซลมานน์ (Wesselmann, 2004) ได้กล่าวถึงความสำเร็จประการหนึ่งในนวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ว่ามาจากการเสนอแนวคิดที่ปรากฏจากชื่อเรื่องซึ่งผู้ประพันธ์ให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงสองเป็นตัวแทนแนวคิดดังกล่าว

ในนวนิยายสี่แผ่นดิน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ก็ใช้ชื่อเรื่องเป็นกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเช่นกัน ชื่อเรื่องสี่แผ่นดิน สื่อถึงเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรัชสมัย ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงสิ้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ที่ส่งผลกระทบต่อตัวละครเอกฝ่ายหญิงและคนทั่วไป ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช กล่าวถึงอย่างชัดเจนในคำนำเมื่อครั้งพิมพ์นวนิยายรวมเล่มเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2496 ว่า "เจตนาของผู้เขียนในการเขียนหนังสือนี้ก็เพื่อจะบันทึกภาพรายละเอียดเบื้องหลังเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้เกิดขึ้น ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวลงมาถึงสิ้นแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล... ได้มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นอันมากในเมืองไทยและได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดขึ้นมากมายหลายอย่าง เหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นี้ เป็นเรื่องที่ประวัติศาสตร์ได้จารึกไว้ ...ด้วยเหตุต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานี้ ผู้เขียนจึงมีเจตนาที่จะให้หนังสือ "สี่แผ่นดิน" นี้เป็นที่รวบรวม "รายละเอียดเบื้องหลังประวัติศาสตร์" ต่าง ๆ เหล่านี้ไว้อีกอย่างหนึ่ง" (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์, 2531) เจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์สอดคล้องกับความเห็นของ รัญจวน (2534) ที่กล่าวว่า แนวคิดของนวนิยายสี่แผ่นดินอยู่ที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละแผ่นดิน ซึ่งชื่อเรื่องสื่อความคิดสำคัญไว้อย่างชัดเจน

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ให้บริบทโลกส่งผลกระทบต่อพลอยซึ่งเป็นตัวละครเอกเช่นเดียวกับนวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ บทบาทชีวิตของพลอยดำเนินไปตามเหตุการณ์สภาพการณ์และสภาวะการณ์รอบ ๆ ตัวที่แปรเปลี่ยน และกระทบต่อความคิดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครพลอย ผู้ประพันธ์ใช้ความคิดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครพลอย ในแต่ละแผ่นดินมาเน้นย้ำแนวคิดให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

ในตอนท้ายเรื่อง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช แสดงให้เห็นว่าเมื่อพลอยต้องเผชิญกับผลกระทบของบริบทโลก ซึ่งโอบล้อมพลอยมาถึงสี่แผ่นดิน พลอยตระหนักว่า "ฉันอยู่มานานเต็มที่คุณเปรม...ฉันได้เห็นอะไรที่ไม่นึกว่าจะได้เห็น และไม่อยากจะเห็น...ฉันอยู่มานานถึงสี่แผ่นดินแล้ว" (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์, 2531) นับเป็นการจบเรื่องโดยเน้นย้ำแนวคิดที่แสดงจากชื่อเรื่องได้อย่างเหมาะสม และแสดงให้เห็นว่าบริบทโลกกระทบพลอยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช แสดงอย่างชัดเจนว่า บริบทโลกแบบไทยเดิมเป็นบริบทที่กล่อมเกลาลักษณะนิสัยใจคอของพลอยนั้น ไม่สามารถกลมกลืนประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้กับบริบทโลกตะวันตกอันเป็นบริบทโลกใหม่ได้ พลอยไม่สามารถปรับตัวตามเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ เมื่อเปรียบเทียบกับทัศนะของ เจน ออสเตน แล้วเห็นว่าแตกต่างกัน นวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ เจน ออสเตน แสดงให้เห็นว่า คตินิยมทั้งสองคติ ที่แวดล้อมตัวละครเอกนั้นสามารถประสานกลมกลืนกันและอยู่ด้วยกันได้ ดังเหตุการณ์ที่ในที่สุด เอลิเนอร์ และแมรีแอนน์ สามารถปรับสติความมีเหตุผลให้หันเข้ากัับอารมณ์ความรู้สึกได้ ตัวละครทั้งสองเข้าใจโลกแวดล้อมและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ทัศนะดังกล่าวมานี้สอดคล้องกับทัศนะของ เซาแทม (Southam, 1968) ที่กล่าวว่า เอลิเนอร์และแมรีแอนน์แสดงให้เห็นข้อบกพร่องของการใช้แต่เหตุผลหรืออารมณ์แต่เพียงด้านเดียว ในการตัดสินใจทุกอย่าง เจน ออสเตน แสดงทัศนะว่าต้องปรับทั้งสองอย่างเข้าหากันได้อย่างสมดุล

อย่างไรก็ตามนับเป็นความจริงใจของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ได้บอกแนวคิดของเรื่องอย่างชัดเจนไว้ในคำนำ นอกเหนือจากการแสดงแนวคิดไว้ในชื่อเรื่อง ผู้ประพันธ์สร้างตัวละครเอกฝ่ายหญิงให้ถ่ายทอดเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงและรายละเอียดเบื้องหลังประวัติศาสตร์ให้ดำเนินไปตามแนวคิดได้อย่างมีวรรณศิลป์ แม้ว่านักประพันธ์ทั้งสองท่านจะใช้ชื่อเรื่องแสดงแนวคิดโดยให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงเป็นผู้แสดงแนวคิด แต่ก็มีวิธีการที่แตกต่างกัน ในนวนิยายสี่แผ่นดิน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ให้ตัวละครเอกเป็นศูนย์กลางของการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบริบทโลกจากเหตุการณ์และบุคคลที่แวดล้อมพลอย ซึ่งพลอยเป็นผู้สื่อผ่านแนวคิด แต่นวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ให้ตัวละครเอกเป็นตัวแทนของแนวคิด

### บทบาทร่วมของบริบทโลกกำหนดกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง

บทบาทบริบทโลกในฐานะกำหนดกลวิธีการสร้างโครงเรื่องนับเป็นความสำเร็จของนวนิยายสี่แผ่นดิน และ เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ อีกประการหนึ่ง ผู้ประพันธ์ทั้งสองนำเสนออย่างเหมาะสมกับเรื่องราวและแนวคิด โดยมีลักษณะร่วมกันอยู่ 3 ประการ คือ กลวิธีการนำเสนอโดยลำดับเหตุการณ์อย่างสมจริง กลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องย่อยได้อย่างเหมาะสม และกลวิธีการใช้ความขัดแย้งให้ส่งกระทบต่อตัวละครเอกฝ่ายหญิง

กลวิธีการนำเสนอโดยลำดับเหตุการณ์อย่างสมจริงนั้น นวนิยายสี่แผ่นดิน และ เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ นำเสนอด้วยการดำเนินเรื่องตามลำดับเวลาและเหตุการณ์ตามปฏิทิน กลวิธีนี้นอกจากจะทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวอย่างเข้าใจได้ง่ายแล้วยังทำให้เห็นถึงผลกระทบของบริบทโลกที่มีต่อตัวละครเอกอย่างเด่นชัดอีกด้วย แม้ว่านวนิยายทั้งสองเรื่องใช้ฉากจริงตามประวัติศาสตร์และฉากสมมุติ แต่ก็แตกต่างกัน เจน ออสเตน ใช้สถานที่ที่เป็นกลวิธีในการดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา และใช้สถานที่เป็นตัวกำหนดเรื่องราวเหตุการณ์ ในขณะที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ใช้เวลาตามลำดับรัชกาลก่อนหลังเป็นกลวิธีการดำเนินเรื่องตามเวลาปฏิทิน

ในนวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ผู้ประพันธ์ให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงเป็นผู้เดินทางเคลื่อนที่เข้าหาบริบทโลก ทำให้เห็นว่าบริบทโลกหนึ่งส่งผลกระทบกับอีกบริบทโลกหนึ่ง ผู้ประพันธ์ยังให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงตัวหนึ่งดำเนินเรื่องเพื่อแสดงเรื่องราวของตัวละครเอกฝ่ายหญิงอีกตัวหนึ่ง (Seeber, 1995) ส่วนนวนิยายสี่แผ่นดิน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ใช้บริบทโลกที่แปรเปลี่ยนไปจากแผ่นดินหนึ่งไปยังอีกแผ่นดินหนึ่งเป็นตัวเคลื่อนเข้าโอบล้อมและส่งผลกระทบกับตัวละครเอกพลอย กลวิธีดังกล่าวนี้เป็นบทบาทร่วมของบริบทโลกของนวนิยายทั้งสองเรื่องที่เน้นองค์ประกอบของฉากเป็นกลวิธีในการดำเนินเรื่อง ฉากเหตุการณ์แวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อตัวละครเอกฝ่ายหญิงไปตามลำดับเหตุการณ์และเวลาที่เกิดขึ้นก่อนหลัง การลำดับเรื่องราวตามลำดับเวลาปฏิทินเช่นนี้ทำให้นวนิยายสมจริง

กลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องย่อยอย่างเหมาะสมนับเป็นบทบาทร่วมของบริบทโลกของนวนิยายทั้งสองเรื่อง อีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงตลอดมา นวนิยายสี่แผ่นดิน และ เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ มีขนาดยาว จึงต้องใช้กลวิธีการนำเสนออย่างมีเอกภาพและให้มีความต่อเนื่อง ผู้ประพันธ์ทั้งสองท่านต่างใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องย่อยเพื่อแสดงผลของบริบทโลกที่ส่งผลกระทบกับตัวละครเอกฝ่ายหญิง

ในนวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ เจน ออสเตน นำบริบทโลกมาเป็นโครงเรื่องย่อยและเชื่อมโยงให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงได้รับผลกระทบจากโครงเรื่องย่อยเหล่านั้นตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง ผู้ประพันธ์สร้างโครงเรื่องย่อยที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกฝ่ายหญิงตัวหนึ่งให้เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบกับตัวละครอีกตัวหนึ่ง เจน ออสเตน ให้ตัวละครเอกเผชิญกับปัญหาอุปสรรคเรื่องเศรษฐกิจและความรัก เพื่อแสดงการใช้เหตุผลและอารมณ์ของตัวละครเมื่อถูกกระทบกับปัญหาดังกล่าว ตัวอย่างเช่น เจน ออสเตน นำบริบททางสังคมและเศรษฐกิจมาเป็นโครงเรื่องย่อยด้วยการเชื่อมโยงให้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงได้รับผลกระทบจากโครงเรื่องย่อยเหล่านั้นตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง ผู้ประพันธ์เปิดเรื่องด้วยโครงเรื่องย่อยที่ตัวละครเอกเอลิเนอร์และแมรีแอนน์ต้องเผชิญกับปัญหาการเงินและที่อยู่อาศัย เพราะตามกฎหมายในสมัยนั้น มรดกทั้งหมดต้องเป็นของ จอห์น ดัซวูด พี่ชายต่างมารดา แพนนี่พี่สะใภ้ ฉวยโอกาสเข้าครอบครองบ้าน เอลิเนอร์ แมรีแอนน์ มารดาและน้องสาวต้องย้ายไปอยู่กระท่อมบาร์ตันที่เดวอนเชียร์

โครงเรื่องย่อยตอนนี้แสดงปฏิกิริยาที่แตกต่างกันของเอลิเนอร์กับแมรีแอนน์ ขณะที่เอลิเนอร์ใช้สติเหตุผลใคร่ครวญถึงรายได้กับค่าใช้จ่ายในบ้านรวมทั้งจำนวนคนใช้ เมื่อย้ายไปอยู่ที่บาร์ตัน พาร์ค "Her wisdom, too, limited the number of their servants to three—two maids and a man," (Austen, 1996) แมรีแอนน์กลับมีแต่ความโศกเศร้าที่ต้องจากบ้านที่นอร์แลนด์ พาร์ค

"Dear Norland !" said Marianne, ... "when shall I cease to regret you ?—when learn to feel a home elsewhere? O happy house ! could you know what I suffer in now viewing you from this spot, from whence perhaps I may view you no more ! (Austen, 1996)

ปฏิกิริยาของแมรีแอนน์แสดงให้เห็นความเสียใจที่ต้องจากบ้าน การคร่ำครวญที่แสดงความผูกพันกับที่อยู่อาศัยนั้นเป็นลักษณะของโรแมนติก ขณะที่เอลิเนอร์คิดถึงปัจจุบันและอนาคตของการดำรงชีวิตให้อยู่รอดกับภาวะของค่าใช้จ่ายและรายได้ที่จำกัด แมรีแอนน์มีแต่ความอาลัยอาวรณ์ต่อที่อยู่อาศัย

นวนิยายสี่แผ่นดิน ตัวละครเอกฝ่ายหญิงมีเพียงตัวเดียว ดังนั้น กลวิธีการกำหนดโครงเรื่องย่อย นอกจากเกี่ยวกับพลอยแล้วยังเกี่ยวข้องกับตัวละครประกอบตัวอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อพลอย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สร้างตัวละครพลอยเชื่อมโยงกับโครงเรื่องๆ ที่แสดงเหตุการณ์ต่างๆ ของตัวละครอื่นๆ เช่น ในตอนเริ่มเรื่อง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สร้างโครงเรื่องย่อยการครองคู่ของบิดามารดาพลอยที่มีปัญหาเรื่องภรรยาอ่อนส่งผลให้ครอบครัวแตกแยก พลอยต้องเข้าวัง นอกจากนี้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังสร้างโครงเรื่องย่อยการครองคู่ของพลอยกับคุณเปรมที่พลอยพบว่า คุณเปรมมีภรรยาและบุตรก่อนแต่งงานกับตน แต่พลอยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคจนพบความสุขไปได้ในแผ่นดินที่สอง อันบุตรของพลอยจบการศึกษาจากตะวันตก อันครองคู่กับสตรีชาวตะวันตกซึ่งทำให้พลอยผิดหวัง เพราะพลอยไม่คุ้นเคยกับการครองคู่แบบใหม่ที่ชายไทยครองคู่กับหญิงสาวชาวตะวันตก อย่างไรก็ตามในแผ่นดินที่สามชีวิตคู่ของอันเริ่มไม่มีความสุขจนอันให้ลูกลับประเทศฝรั่งเศส พลอยรู้สึกสงสารลูลึลในฐานที่เป็นสตรีด้วยกัน และในฐานะมารดาพลอยจึงไม่ต้องการให้ครอบครัวของบุตรแตกแยก ในแผ่นดินที่สี่พลอยต้องพบกับการครองคู่ของประไพกับเสวี่ที่แปรเปลี่ยนไปจากคนรุ่นพลอย

ลักษณะการนำเสนอโครงเรื่องย่อยดังกล่าวนี้ รัญจวน (2534) เห็นว่าทำให้เรื่องราวกระชับและทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสเห็นเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน ในขณะที่ สการ์โบโร (Scarboro, 1990) เห็นว่าการสร้างโครงเรื่องย่อยของ เจน ออสเตน ที่เกี่ยวกับการเดินทางและการเคลื่อนที่ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงและตัวละครอื่นๆ นั้น ทำให้โครงเรื่องหลักมีเหตุผลยิ่งขึ้น ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงเห็นว่าโครงเรื่องย่อยแต่ละโครงเรื่องของนวนิยายสี่แผ่นดิน และ เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ส่วนสัมพันธ์และแสดงถึงบริบทโลกที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะนิสัยใจคอของตัวละครเอกทั้งสิ้น ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และ เจน ออสเตน ทำได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะและเนื้อหาของนวนิยาย

กลวิธีการนำเสนอความขัดแย้งให้ส่งผลกระทบต่อตัวละครเอกฝ่ายหญิงเป็นกลวิธีที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และ เจน ออสเตน ใช้ ผู้ประพันธ์ทั้งสองนำเหตุการณ์และสถานการณ์วิธีการดำเนินชีวิตที่แวดล้อมตัวละครเอกของเรื่องมาเป็นความขัดแย้ง ปัญหา และอุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความคิดและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเอก อย่างไรก็ตามปฏิกิริยาของตัวละครเอกในนวนิยายทั้งสองเรื่องที่มีต่อบริบทแวดล้อมนั้นแตกต่างกัน ในขณะที่เอลินอร์และแมรีแอนน์เป็นตัวละครที่ขึ้นบริบทโลก เป็นตัวละครที่เข้มแข็งกล้าคิดกล้าฝ่าฟันบริบทแวดล้อมของสมัยนั้นจนประสบความสำเร็จ ตัวละครพลอยเป็นตัวละครที่ไม่ขึ้นและไม่ต่อสู้กับบริบทโลก แต่มีได้ต่อต้าน พลอยเพียงเก็บความรู้สึกและความคิดไว้เงียบๆ แม้ในตอนจบของนวนิยายทั้งสองเรื่องจะจบแตกต่างกัน กล่าวคือ นวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ จบด้วยความสมหวังของตัวละครที่ฝ่าฟันกับบริบทโลกรอบตัวสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข ส่วนสี่แผ่นดินจบด้วยการสิ้นชีวิตของพลอยในแผ่นดินที่สี่ แต่การจบเรื่องในลักษณะที่แตกต่างกันก็เหมาะสมกับนวนิยายทั้งสองเรื่อง เพราะสอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร และ แนวคิดของเรื่องที่ต้องการแสดงถึงปฏิกิริยาพฤติกรรมความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของตัวละครเอกจากผลกระทบของบริบทโลก

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช แสดงให้เห็นความขัดแย้งปัญหาอุปสรรคที่ตัวละครพลอยถูกกระทบจากบริบทโลกอย่างเด่นชัดว่า พลอยเป็นผู้หญิงที่คิดอย่างผู้ที่คุ้นเคยกับบริบทโลกในแผ่นดินที่หนึ่ง พลอยจึงไม่สามารถปรับตัวให้เข้าและกลมกลืนกับบริบทโลกตามแบบตะวันตกได้ พลอยถูกสามีและบุตรสาวกล่าวหาว่า “ไม่ทันสมัยเป็นคนโบราณ” และ “คุณแม่อีกแต่คิดอย่างแต่ก่อน” (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์, 2531)

#### บทบาทร่วมของบริบทโลกกำหนดกลวิธีการนำเสนอความผิดแผกของตัวละคร

นวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ เจน ออสเตน สร้างลักษณะนิสัยใจคอของตัวละครเอกสองตัวที่ผิดแผกกัน อย่างชัดเจน เพื่อแสดงการปะทะกันของบริบทโลกทางศิลปวัฒนธรรมของคลาสสิกกับโรแมนติก เจน ออสเตน สร้างตัวละครเอลินอร์ให้มีปฏิกิริยาต่อบริบทรอบตัวตามลักษณะของคลาสสิก เอลินอร์ใช้เหตุผลและสติมาพิจารณาตัดสินเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ ที่มากระทบ ส่วนแมรีแอนน์เป็นตัวละครที่มีปฏิกิริยาต่อบริบทรอบตัวตามลักษณะของโรแมนติก แมรีแอนน์ใช้อารมณ์ความรู้สึกตัดสินเมื่อบริบทโลกมากระทบ เจน ออสเตน แสดงลักษณะนิสัยใจคอที่ผิดแผกของตัวละครเอกฝ่ายหญิงทั้งสองอย่างคู่ขนานไว้ในฉากเหตุการณ์ต่างๆ ผู้ประพันธ์สื่อให้เห็นว่า เอลินอร์และแมรีแอนน์ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในการคิดเห็น และมีความรู้สึกต่อบริบทรอบตัว จนตระหนักว่าควรปรับสติและอารมณ์ความรู้สึกเข้าด้วยกัน



สำหรับนวนิยายสี่แผ่นดิน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สร้างความผิดแผกของตัวละครพลอยซึ่งเป็นตัวละครเอกกับตัวละครอื่นๆ และความผิดแผกระหว่างตัวละครอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อพลอย ความผิดแผกของตัวละครแสดงให้เห็นผลกระทบของเหตุการณ์รอบๆ ต่อพลอย เช่น ผู้ประพันธ์สร้างความผิดแผกระหว่างพลอยกับตัวละครประไพซึ่งเป็นบุตรสาว ประไพคุ้นเคยและรับความเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกใหม่โดยไม่ขึ้นความรู้สึกจนพลอยรู้สึกไม่พอใจเพราะพลอยคุ้นเคยกับชีวิตความเป็นอยู่ตามแบบไทยเดิม ซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับการนิยมตามแบบตะวันตกของคนรุ่นประไพ ทั้งการแต่งกาย ทักษะการครองคู่ของสตรี ฯลฯ

นอกจากนี้ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังสร้างความผิดแผกระหว่างตัวละครอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะนิสัยใจคอของพลอย เช่น อ้นกับอ้นซึ่งเป็นลูกเลี้ยงและลูกของพลอย ตัวละครทั้งสองมีวิถีคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองแตกต่างกัน ขณะที่อ้นคิดเห็นแบบผู้ที่คุ้นเคยและปฏิบัติตามแบบไทยเดิม คือ จงรัก เชิดชูต่อสถาบันกษัตริย์ อ้นเป็นผู้ที่คิดเห็นตามแบบการเมืองการปกครองตามแบบตะวันตก จนเกิดความขัดแย้งระหว่างพี่น้องเหตุการณ์นี้ทำให้พลอยสะเทือนใจยิ่งนัก ผู้ประพันธ์แสดงให้เห็นว่า พลอยเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเมืองการปกครองแบบตะวันตก พลอยยึดมั่นเชิดชูในการปกครองเดิมจึงไม่สามารถปรับตัวปรับใจและปรับความคิดตามแบบบริบทโลกใหม่ได้

ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการสร้างความผิดแผกของตัวละครเพื่อต้องการแสดงว่า บริบทโลกตะวันตกซึ่งเป็นบริบทโลกใหม่นั้น ไม่สามารถประสานกลมกลืนเข้ากันได้กับบริบทโลกแบบไทยเดิม แต่กลับยิ่งโอบล้อมพลอยและเข้าแทนที่บริบทโลกเดิมยิ่งขึ้น ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ต้องการสื่อทศนะว่า คนที่คุ้นเคยในบริบทโลกเดิมในรุ่นพลอยมีน้อยลงและบทบาทค่อยๆ ลดลง ฉะนั้น การสิ้นชีวิตของพลอยจึงเท่ากับการสิ้นสุดของบริบทโลกเดิมซึ่ง คำผกา (2545) แสดงความเห็นไว้ว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เติบโตขึ้นในบริบทของประวัติศาสตร์ของไทย ดังนั้น การสิ้นชีวิตของพลอยจึงสะท้อนถึงการสิ้นสุดของชาติไทยในอดีตอันรุ่งเรืองของศักดินา การใช้ความผิดแผกของตัวละครนี้แตกต่างจากจากนวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ของ เจน ออสเตน ที่ใช้ความผิดแผกของตัวละคร เพื่อแสดงว่าคตินิยมแบบคลาสสิกกับโรแมนติกสามารถผสมผสานกันได้

#### บทบาทร่วมของบริบทโลกกำหนดกลวิธีการนำเสนอเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สาม

กลวิธีการนำเสนอเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สาม เป็นบทบาทร่วมของบริบทโลกอีกประการหนึ่งที่นักประพันธ์ทั้งสองท่านใช้กำหนดกลวิธีในการนำเสนอบริบทโลก ผู้ประพันธ์ใช้การเล่าเรื่องแบบจำกัดขอบเขตไปที่ตัวละครบางตัวโดยเฉพาะตัวละครเอกฝ่ายหญิง นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังใช้กลวิธีการบรรยายและพรรณานาบุคลิก ลักษณะอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ของตัวละคร และใช้บทสนทนาเพื่อแสดงลักษณะนิสัยใจคอของตัวละครเอกที่ได้รับผลกระทบจากบริบทโลก กลวิธีดังกล่าวมาทำให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครอื่นที่แวดล้อมตัวละครเอกในเหตุการณ์นั้นๆ ไปพร้อมกันด้วย

เจน ออสเตน ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สาม แบบจำกัดมุมมองเฉพาะตัวละครเอก (Kelly, 1990) ซึ่งนับเป็นกลวิธีที่เหมาะสม เพราะทำให้เรื่องมีเอกภาพ นวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ มีตัวละครเอกฝ่ายหญิงที่มีบทบาทเด่นเท่ากันถึงสองตัว จึงจำเป็นต้องนำเสนอลักษณะนิสัยของตัวละครทั้งสองที่ได้รับผลกระทบจากบริบทโลกให้เด่นชัดขึ้น กลวิธีดังกล่าวที่แสดงถึงความแตกต่างของตัวละครนั้นช่วยสื่อแนวคิดของเรื่องได้อย่างชัดเจนอีกด้วย

นอกจากนี้ เจน ออสเตน ใช้กลวิธีการนำเสนอเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สามแบบรู้แจ้งเห็นจริง ผู้เล่าเรื่องเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดด้วยการเจาะลึกที่ตัวละครอื่นๆ ทั้งในครอบครัวตัวชุด และตัวละครแวดล้อมอื่นๆ เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นๆ ว่าเป็นบริบทแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อเอลิเนอร์และแมรีแอนน์ เช่น ลักษณะนิสัยใจคอที่คับแคบและค่อนข้างเห็นแก่ตัวของ จอห์น ตัวชุด ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครหญิงทั้งสอง ตัวละครทั้งสองประสบกับปัญหาเศรษฐกิจ จึงต้องย้ายไปอยู่กระท่อมที่บาร์ตันในเวลาต่อมา การเล่าเรื่องเช่นนี้ยังเสริมให้เห็นลักษณะนิสัยใจคอของเอลิเนอร์กับแมรีแอนน์ที่แตกต่างกันชัดเจนขึ้นอีกด้วย

นวนิยายสี่แผ่นดิน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เลือกใช้กลวิธีการเล่าเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สามแบบจำกัดขอบเขตมุมมองไปที่ตัวละครพลอย ฉะนั้น ผู้อ่านจึงเห็นเหตุการณ์ที่แวดล้อมตัวพลอยเท่านั้น ในทัศนะของ นิยะดา (2534) เห็นว่า กลวิธีการเล่าเรื่องดังกล่าวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ “ทำให้สี่แผ่นดินสามารถวาดตัวละครออกมาอย่างชัดเจน” ทั้งนี้เพราะเล่าเรื่องโดยให้รายละเอียดลักษณะนิสัยของตัวละครพลอยอย่างรอบด้าน ซึ่งผู้ประพันธ์นำมาประสานกับกลวิธีการนำเสนออีก 3 กลวิธี คือ กลวิธีการบรรยายรูปลักษณ์และพฤติกรรมที่พลอยแสดงออกไปพร้อมๆ กับการบรรยายฉากเหตุการณ์ที่แวดล้อม กลวิธีการพรรณนาเจาะลึกถึงความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของพลอย และ กลวิธีบทสนทนาและการกระทำของตัวละคร ผู้ประพันธ์สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจพลอยและปฏิกิริยาของพลอยที่มีต่อบริบทโลกที่มากกระทบตัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แม้ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ใช้กลวิธีเล่าเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สาม โดยจำกัดขอบเขตมุมมองไปที่พลอย แต่ก็มีลักษณะแบบรู้แจ้งเห็นจริง ผู้เล่าเรื่องเล่าอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ถึงจิตใต้สำนึกของพลอยอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านจึงเข้าถึงความคิดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครพลอยอย่างกระจ่าง ปราศจากความเคลือบแคลง และยังเห็นถึงผลกระทบของบริบทโลกที่พลอยเผชิญในสี่แผ่นดินว่า เป็นโลกที่พลอยไม่สามารถปรับตัวตามให้คุ้นเคยกับบริบทโลกใหม่ได้ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถใช้กลวิธีดังกล่าวมาบันทึกประวัติศาสตร์และบริบทโลกที่โอบล้อมพลอยในรูปของนวนิยายประวัติศาสตร์ได้อย่างชาญฉลาด ผู้อ่านเห็นและทราบเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงในช่วงรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 8 อย่างไม่รู้ตัว โดยผ่านความตรึงใจในการติดตามประสบการณ์ทัศนะและความรู้ของตัวละครพลอย

นวนิยายทั้งสองเรื่องสามารถใช้กลวิธีการเล่าเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สามได้อย่างเหมาะสม เพราะผู้อ่านเข้าใจถึงลักษณะนิสัยของตัวละครเอกฝ่ายหญิงเมื่อบริบทโลกมากกระทบได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะนักประพันธ์ทั้งสองท่านเล่าเรื่องอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ จนผู้อ่านเข้าถึงความคิดและจิตใจของตัวละครอย่างลึกซึ้ง (Kreuzer, 1961) การเล่าเรื่องดังกล่าวแสดงถึงความจริงใจของผู้ประพันธ์ทั้งต่อตัวละครและผู้อ่าน อีกทั้งเป็นกลวิธีที่เป็นกลางและยุติธรรมกับตัวละครเอก ผู้อ่านได้ภาพและเห็นลักษณะนิสัยใจคอในมุมมองที่กว้างกว่าการถ่ายทอดความคิดเห็นและอารมณ์ความรู้สึกจากมุมมองของผู้เล่าเรื่องแบบสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องในมุมมองของตัวละครเอกฝ่ายเดียว ในขณะที่กลวิธีการเล่าเรื่องในมุมมองของสรรพนามบุรุษที่สามนั้น ผู้อ่านรับรู้ความคิดอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนลักษณะนิสัยใจคอของพลอยได้อย่างลุ่มลึก ผู้อ่านจึงตัดสินพลอยได้ว่า เป็นคนดีจากการกรอกร้อยรอบคอบด้วยทัศนะของผู้เล่าเรื่อง นอกจากนี้ยังสร้างความสนใจใคร่รู้ให้ผู้อ่านติดตามเรื่องต่อไป

### ข้อสังเกต

แม้นวนิยายสี่แผ่นดิน และ เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ใช้กลวิธีการนำเสนอร่วมกัน คือ แสดงผลกระทบของบริบทโลกที่มีต่อตัวละครเอกซึ่งเป็นผู้หญิง นวนิยายทั้งสองเรื่องจึงมีความคล้ายคลึงกัน คือ แสดงความสัมพันธ์ของสังคมที่มีต่อตัวละคร แต่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถนำบทบาทบริบทโลกมาสรรค์สร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพเฉพาะตน และแตกต่างจากกลวิธีการนำเสนอในนวนิยาย เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ของ เจน ออสเตน ผู้ประพันธ์สามารถนำเสนอประติมากรรมเฉพาะตนได้อย่างมีคุณค่าทางวรรณศิลป์และทางปัญญา ซึ่งส่งผลให้สี่แผ่นดินประสบความสำเร็จเป็นที่นิยมและได้รับยกย่องว่าเป็นวรรณกรรมเอก

ถึงแม้ฉากและเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสี่แผ่นดินจะเป็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่คนไทยรับทราบแล้ว แต่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นำเสนออย่างเป็นผู้มีความรอบรู้อันลึกซึ้ง เพราะท่านศึกษาสอบถามผู้รู้และมีประสบการณ์โดยตรง ทั้งด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประพันธ์สามารถนำเกร็ดความรู้ รายละเอียดในระดับลุ่มลึกต่างๆ มาเรียงร้อยในรูปของนวนิยายประวัติศาสตร์ให้ผู้อ่านได้ความรู้และความบันเทิงไปพร้อมๆ กัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถผสานความรู้ ความเข้าใจ และเข้าถึงบริบทโลกกับวรรณศิลป์ในนวนิยายได้อย่างดียิ่ง

ประติมากรรมที่แสดงถึงความสามารถของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ในการนำเสนอบริบทโลกในนวนิยายสี่แผ่นดินปรากฏดังนี้ คือ

### นำบุคคลจริงในประวัติศาสตร์เป็นฉากหลัง

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นำบุคคลจริงและบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์มาเป็นฉากหลัง เพื่อดำเนินเรื่อง และผลกระทบของบริบทโลกที่แวดล้อมพลอยขณะนั้น ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถโน้มนำให้ผู้อ่านเห็นภาพ และเกิดอารมณ์คล้อยตามตัวละครพลอยจากหลายเหตุการณ์ เช่น การสิ้นพระชนม์ของเจ้านายในแผ่นดินที่หนึ่ง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นำเหตุการณ์ที่เกิดแก่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเป็นบุคคลจริง และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์มาเป็นฉากหลังของเรื่อง ผู้ประพันธ์ให้พลอยอยู่ในฉากเหตุการณ์ และเป็นศูนย์กลาง ถ่ายทอดรายละเอียดต่างๆ และผลกระทบที่พลอยได้รับ เช่น เหตุการณ์การถวายพระเพลิงพระศพกรมขุนสุพรรณภาควดี และการสิ้นพระชนม์ในเวลาไล่เลี่ยกันของกรมขุนพิจิตรเจษฎ์จันทร์ (จุลดา, 2535) ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช พรรณานาฉากเหตุการณ์นี้ถึงความโศกสลดแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อย่างกินใจ

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ใช้กลวิธีให้ตัวละครพลอยดำเนินเรื่อง และเชื่อมเหตุการณ์ด้วยกลวิธีการบรรยาย อารมณ์สะท้อนใจของพลอย ซึ่งเป็นศูนย์กลางการรับรู้และถูกกระทบอย่างรุนแรงจากภาพความโศกสลด พระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉะนั้น พลอยจึงเป็นตัวละครที่โดดเด่น โดยมีบุคคลจริง เป็นเพียงฉากหลังประกอบ

### เลือกสรรเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ที่กระทบตัวละครเอก

ประติษฐการ์นี้นับเป็นกลวิธีที่ทำได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับภูมิหลังของตัวละครพลอย เพราะทำให้ผู้อ่านเข้าใจปฏิกิริยาของพลอยที่ได้รับผลกระทบจากบริบทโลกได้อย่างเห็นภาพและได้บรรยากาศ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์และอารมณ์ความรู้สึกอันสะท้อนใจของตัวละครพลอย ต่อสภาพเหตุการณ์นั้นๆ ได้อย่างสมจริง เช่น ฉากเหตุการณ์หนึ่งที่กระทบอารมณ์ความรู้สึกของพลอยอย่างรุนแรง คือ ฉากเหตุการณ์การปรากฏของดาวหางฮัลเลย์ก่อนพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคต ซึ่งเอกสารทางประวัติศาสตร์บันทึกไว้อย่างชัดเจน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถนำมาเสนอได้อย่างประสาน กับภูมิหลังของพลอย ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการสืบทอดความคิดความเชื่อตามแบบไทยเดิมว่า "ดาวหางขึ้นนี้ จันเคยได้ยินผู้ใหญ่ท่านพูดว่าไม่ดี" (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์, 2531) ฉะนั้นพลอยจึงไม่สบายใจและไม่อาจทำใจยอมรับความจริงเมื่อทราบข่าวการสวรรคต

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ไม่ได้เขียนถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หลายเหตุการณ์จนมีนักวิจารณ์หลายคน เห็นเป็นข้อจำกัดของนวนิยาย เช่น แจ่มใจ (2534) และ เจือ (2534) เห็นว่า ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จงใจละเลยเหตุการณ์สำคัญหลายเหตุการณ์ไป เช่น การเลิกทาส แต่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ให้สัมภาษณ์ กับ จิตวา (2534) ว่า เจตนาของท่านต้องการแสดงถึงบรรยากาศเหตุการณ์บ้านเมืองที่แวดล้อมพลอยซึ่งเป็นชาววัง ฉะนั้น จึงเลือกเฉพาะฉากเหตุการณ์ของบริบทโลกที่สัมพันธ์กับภูมิหลังของพลอย และส่งผลกระทบต่อพลอยเท่านั้น

### จารึกเกร็ดเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่รู้สึกเฉพาะกลุ่ม

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช มีความรอบรู้ในระดับลุ่มลึกเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ ที่โด่งดังสมัยนั้น โดยเฉพาะในวังในแผ่นดินที่หนึ่ง ผู้ประพันธ์นำมาสอดแทรกในนวนิยายโดยให้ตัวละครพลอยเป็นสื่อกลางถ่ายทอด มาสู่ผู้อ่านได้อย่างเหมาะสม เพราะสถานภาพของพลอย พลอยเป็นสาวชาววังย่อมรับรู้เหตุการณ์ข่าวลือต่างๆ ในวังอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นำมาจากประสบการณ์ตรงที่ท่านเคยติดตามมารดาเข้าเฝ้าเจ้านายฝ่ายใน ประสบการณ์บางเรื่องยังมาจากการจดจำจากคำบอกเล่าของญาติพี่น้องที่ล้วนเป็นชาววัง รายละเอียดตอนใดที่ท่านจดจำไม่ได้ก็จะสอบถามท่านผู้รู้ที่เป็นชาววังโดยตรง (จิตวา, 2534)

ตัวอย่างที่แสดงความรอบรู้เรื่องราวชาววังสมัยนั้น เช่น กลุ่มราชสำนักฝ่ายในจัดการแสดงละครรำ เรื่องอิเหนา เพื่อรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินกลับจากการประพาสยุโรป ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช แสดงให้เห็นปฏิกิริยาของพลอยต่อการชมละครดังกล่าวว่า "แค่หมอบดูอยู่ห่างๆ ด้วยความยำเกรงเป็นที่สุด" (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์, 2531) เพราะผู้แสดงล้วนมีฝีมือและบรรดาศักดิ์สูงส่ง



ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นำเสนอให้เห็นความนิยมตลับงาได้อย่างสมจริง ตัวละครพลอยได้รับความนิยมนอกจากนี้ในฐานะสาวชาววัง พลอยจึงเป็นผู้ถ่ายทอดความนิยมเล่นตลับงาในสมัยนั้นอย่างลุ่มลึกและพิสดารตรงตามความจริงทางประวัติศาสตร์ และตรงกับ ธงทอง (2531) ได้กล่าวถึงความนิยมสะสมตลับงาว่า เป็นพระราชานิยมของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือเหตุการณ์ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคต ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สะเทือนใจที่สุดในแผ่นดินที่หนึ่ง ผู้ประพันธ์บรรยายรายละเอียดได้อย่างลุ่มลึกและตรงกับบันทึกของ ม.จ.หญิงพูนพิศมัย (2521) ที่ทรงบันทึกเหตุการณ์เมื่อทรงเฝ้าถวายบังคมพระบรมศพ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นำเสนอผลกระทบดังกล่าวต่อตัวละครพลอยอย่างมีคุณค่าทางวรรณศิลป์และสามารถเก็บรายละเอียดได้ตรงกับจารึกทางประวัติศาสตร์จนโน้มน้าให้อ่านสะเทือนใจตาม ดังคำกล่าวของ ประชา (2534) ที่สนับสนุนความคิดดังกล่าว "ผู้เขียนกล่าวภาพอย่างหมดจดว่าต้องเสียน้ำตาให้สี่แผ่นดินไปหลายตอน น้ำตานันหยดเผาะๆ ส่วนตอนที่สกดผู้เขียนให้ซึมอยู่นานเห็นจะเป็นเมื่อสิ้นแผ่นดินที่ 1"

#### สอดแทรกนานาสาระเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถนำเสนอเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยได้อย่างกลมกลืนกับองค์ประกอบของนวนิยายสี่แผ่นดิน จึงทำให้เรื่องน่าอ่านและเห็นวิถีชีวิตในช่วงสี่รัชกาลได้อย่างชัดเจน ผู้อ่านได้เกร็ดความรู้การนำน้ำแข็งเข้าไทยจากสิงคโปร์ ความสำคัญของหมากและหีบหมากที่เป็นเครื่องกำหนด "บุญวาสนา" ของชาววัง ความนิยมของนอกของชาววัง เช่น คุณสายตั้นเด่นเมื่อได้รับหัตถ์เขียนที่คุณเปรมนำมาทำนัล หรือความนิยมสะสมสิ่งของที่แตกต่างไปตามความนิยมในแต่ละแผ่นดิน เช่น ความนิยมเล่นไม้เท้าของผู้ชายในแผ่นดินที่สอง ซึ่ง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นำเสนอเกร็ดความรู้เรื่องกรรมวิธีดูแลไม้เท้าของคุณเปรมด้วยกลวิธีการบรรยายผ่านทัศนะและอารมณ์ความรู้สึกของพลอยที่ถูกกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว

การสอดแทรกนานาสาระเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยนี้แสดงถึงความชาญฉลาดของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ในการนำเสนอให้ตัวละครพลอยรับรู้และถ่ายทอดเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยมาสู่ผู้อ่านอย่างเพลิดเพลิน ทั้งการเรียนรู้ขนบธรรมเนียม ความรู้เรื่องงานฝีมือต่างๆ ภายในวังในฐานะชาววัง การเรียนรู้ชีวิตนอกวังในฐานะสตรีที่ชายหม้ายปองในฐานะภรรยาและมารดา

#### สรุปผลการศึกษา

จากบทบาทร่วมของบริบทโลกที่กำหนดกลวิธีการนำเสนอ 4 ประการ ดังกล่าวมาข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นความสำเร็จในการประพันธ์นวนิยายของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และ เจน ออสเตน อย่างชัดเจน ผู้ประพันธ์สามารถใช้บริบทโลกมากำหนดกลวิธีการนำเสนอนวนิยายได้อย่างสำเร็จอารมณ์และคุณค่าทางปัญญา บทบาทร่วมของบริบทโลกในการกำหนดกลวิธีการสร้างนวนิยายนี้ทำให้นวนิยายทั้งสองเรื่องเด่นชัดติดตามและทำให้เรื่องมีเอกภาพ นักประพันธ์ทั้งสองท่านทำได้อย่างประณีต จากการศึกษาทำให้ได้ข้อสรุปว่า กลวิธีทั้ง 4 ประการนี้เป็นลักษณะร่วมของนักเขียนนวนิยายที่มีชื่อเสียงระดับโลก ฉะนั้น ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเท่าใดกลวิธีการนำเสนออันเป็นลักษณะร่วมกันนี้ ทำให้ผู้อ่านทุกยุคทุกสมัยติดตามเรื่องได้อย่างมีอรรถรส

นอกจากนี้นวนิยาย สี่แผ่นดิน และ เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ ยังมีแนวคิดร่วมกัน คือ ผู้ประพันธ์สื่อสารว่าบริบทโลกส่งผลกระทบต่อตัวละครเอกของเรื่องซึ่งเป็นตัวละครเอกฝ่ายหญิง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และ เจน ออสเตน สร้างตัวละครเอกฝ่ายหญิงจนจับใจผู้อ่าน หรือ ผู้ชมทุกยุคทุกสมัยเมื่อดัดแปลงเป็นวรรณกรรมการแสดง เพราะผู้ประพันธ์สามารถทำให้อ่านประทับใจกับบริบทโลกที่ตัวละครเผชิญ ฉะนั้น บริบทโลกจึงมีบทบาทสำคัญที่ผู้ประพันธ์นำมากำหนดกลวิธีการนำเสนอถึงสาระสำคัญของนวนิยายได้อย่างตราตรึงใจผู้อ่าน

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และ เจน ออสเตน ต่างเข้าใจถึงธรรมชาติของผู้หญิงอย่างแท้จริง จึงสามารถถ่ายทอดความคิดอารมณ์และความรู้สึกที่ได้รับผลกระทบจากบริบทโลกออกมาได้อย่างถึงแก่นในทุกความคิดอารมณ์และความรู้สึก แม้แต่นักเขียนหญิง เช่น ก. สุรางคนางค์ (2534) ยังชื่นชมในความสามารถของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ดังกล่าวถึงไว้ว่า "ผู้อ่านที่ได้อ่านของนักเขียนหญิงจริง ย่อมไม่ประหลาดใจเพราะผู้หญิง

ต้องรู้เรื่องของผู้หญิงดี นี่นักอ่านที่เป็นผู้หญิงทุกคนย่อมประหลาดใจ และสงสัยไม่ว่าทำไมผู้ชายจึงเขียนได้อย่างนี้ เขียนอย่างตรงกับความรู้สึกของผู้หญิง” นวนิยาย เรื่อง เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ แต่งโดยผู้หญิงทำให้ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ของผู้หญิงได้ดี แต่นวนิยายสี่แผ่นดิน แม้จะแต่งโดยผู้ชายก็สามารถถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ของผู้หญิง ได้อย่างดีและชัดเจนเช่นกัน ฉะนั้น ความสามารถเข้าถึงแก่นแท้ของสตรีและแสดงออกได้อย่างสมจริงจึงเป็นจุดหนึ่ง ที่ทำให้นวนิยายสี่แผ่นดินเด่นกว่า เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้

นอกจากนี้ประเด็นแตกต่างที่น่าสนใจก็ทำให้สี่แผ่นดินเด่นกว่า เซนส์ แอนด์ เซนสิบิลิตี้ กล่าวคือ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามารถนำบริบทโลกมาเป็นบทบาทสำคัญในการนำเสนอเรื่องได้อย่างมีประติมากรรม เฉพาะตน เหมาะสมกับนวนิยายแนวประวัติศาสตร์ อีกทั้งกลวิธีการนำเสนอที่ผู้อ่านช่วยให้ผู้อ่านติดตามเรื่อง อย่างเพลิดเพลิน และได้ความรู้ไปพร้อมๆ ก็แสดงถึงความสามารถทางวรรณศิลป์ ผู้แต่งนำเสนอบริบทโลก ด้านวัฒนธรรมด้านการเมือง การปกครองและด้านเศรษฐกิจในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อันเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปิดรับความเจริญแบบตะวันตกจนถึงสิ้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล ที่วัฒนธรรมของประเทศตะวันตกและประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกมาเข้ามา ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ทำได้อย่างแนบเนียน และสมจริง โดยเสนอผ่านตัวละครเอกฝ่ายหญิง ฉะนั้น ไม่ว่าเวลาผ่านไปนานเท่าใด นวนิยาย สี่แผ่นดินก็ได้รับยกย่องว่าเป็นวรรณกรรมเอก และได้รับความนิยมจากผู้อ่านเสมอ เพราะความโดดเด่นของบริบทโลก

#### เอกสารอ้างอิง

- ก. สุรางคนางค์. (นามแฝง). (2534). ความคิดคำนึงหลังจากอ่านสี่แผ่นดินได้สองแผ่นดิน. ใน สุวิทย์ ว่องวีสระ (บรรณาธิการ), *พิเคราะห์คึกฤทธิ์ พินิจสี่แผ่นดิน* (หน้า 4-7). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- คำ ผกา. (นามแฝง). (2545). สี่แผ่นดิน: แม่พลอยกับประวัติศาสตร์ชาติไทย 1. *สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์*. 48(39). 74-75.
- จัตวา กลิ่นสุนทร. (2534). สัมภาษณ์ผู้เขียนสี่แผ่นดิน. ใน สุวิทย์ ว่องวีสระ (บรรณาธิการ), *พิเคราะห์คึกฤทธิ์ พินิจสี่แผ่นดิน* (หน้า 136-138). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- จุลลดา ภักดีภูมิินทร์. (2535). *เสาวนีย์ เล่ม 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญกิจ.
- เจือ สตะเวทิน. (2534). สี่แผ่นดินในฐานะกระจกเงา. ใน สุวิทย์ ว่องวีสระ (บรรณาธิการ), *พิเคราะห์คึกฤทธิ์ พินิจสี่แผ่นดิน* (หน้า 71-77). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- แจ่มใจ จิรจันทร์. (นามแฝง). (2534). แม่พลอย: พยานแห่งความสำเร็จของผู้ประพันธ์. ใน สุวิทย์ ว่องวีสระ (บรรณาธิการ), *พิเคราะห์คึกฤทธิ์ พินิจสี่แผ่นดิน* (หน้า 152-160). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- ธงทอง จันทรางศุ. (2531). *ของดีของสวยครั้งแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ อักษรเจริญทัศน์.
- นิยะดา สาริกภูติ. (2534). สี่แผ่นดิน: ความสำเร็จและความล้มเหลว. ใน สุวิทย์ ว่องวีสระ (บรรณาธิการ), *พิเคราะห์คึกฤทธิ์ พินิจสี่แผ่นดิน* (หน้า 114-135). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- ประชา ดุลยธรรม. (2534). เบื้องหลังและพลังสะกดของสี่แผ่นดิน. ใน สุวิทย์ ว่องวีสระ (บรรณาธิการ), *พิเคราะห์คึกฤทธิ์ พินิจสี่แผ่นดิน* (หน้า 105-113). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- ม.จ.พูนพิสมัย ดิศกุล. (2521). *สารคดีที่น่ารู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสริมวิทย์บรรณาการ.
- ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2531). *สี่แผ่นดิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สยามรัฐ.
- ัญญวน อินทรกำแหง. (2534). อ่าน-คิด-วิจารณ์สี่แผ่นดิน. ใน สุวิทย์ ว่องวีสระ (บรรณาธิการ), *พิเคราะห์คึกฤทธิ์ พินิจสี่แผ่นดิน* (หน้า 86-104). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- Austen, J. (1996). *Sense and sensibility*. New York: Quality Paperback Book Club.
- Kelly, G. (1990). *English fiction of the romantic period 1789-1830* (2<sup>nd</sup> ed.). London and New York: Longman.

- Kreuzer, P. G. (1981). *The development of Jane Austen's techniques of narration* [CD-ROM]. (Proquest File: Dissertation Abstracts Item: 8212922)
- Scarboro, D. (1990). *Motion and stable in the novels of Jane Austen* [CD-ROM]. (Proquest File: Dissertation Abstracts Item: 8924707)
- Seeber, B. K. (1995). *General consent of a study of dialogism in Jane Austen* [CD-ROM]. (Proquest File: Dissertation Abstracts Item: NN04846)
- Southam, B. C. (1968). *Jane Austen and The Literary Heritage*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Wesselmann, D. L. (2006, January 16). An Excellent Introduction to Jane Austen. Retrieved March 28, 2006, from [http://www.amazon.com/gp/product/0460879146/ref=cm\\_cr\\_dp\\_orig\\_subj/0022639666-2590436](http://www.amazon.com/gp/product/0460879146/ref=cm_cr_dp_orig_subj/0022639666-2590436)